

Зовнішня торгівля товарами між Україною та країнами Перської затоки протягом 2005 року

Остряніна Н.С.

Україна, Харків, Харківська державна академія культури

В статье проанализированы основные показатели, которыми характеризуется торговля товарами между Украиной и странами Персидского залива в течении 2005 года, в контексте истории развития экономического сотрудничества между Украиной и странами Персидского залива.

Процес розширення економічної та зовнішньоекономічної самостійності, що відбувається на сучасному етапі, ставить у центр уваги завдання дослідження та узагальнення внеску України у розвиток міжнародних контактів, серед яких важлива роль відводиться країнам, Перської затоки, а саме Ради Співробітництва арабських держав Перської Затоки, до складу якої входять Королівство Саудівська Аравія, Кувейт, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Катар і Бахрейн.

Необхідно зазначити, що звісно, у азійському спектрі зовнішньо-політичної діяльності України домінує торгівля з Туреччиною – сальдо 1427277,57 тис.дол. США. На другому місці Сирійська Арабська Республіка із відповідно – 648437,35 тис.дол. США, на третьому – Іран – 558823,48 тис.дол. США, далі, відповідно Сінгапур та Індія. Слідом за Індією, тобто шосте місце у Саудівської Аравії – сальдо 383444,38 тис.дол. США, а сьоме місце за ОАЕ – 335310, 48 тис.дол.США. Але, якщо взяти регіон загалом, тобто шість країн разом – позитивне сальдо складе 800933,64 тис.дол. США. Отже регіон займає у азійському спектрі друге місце після Туреччини[4;30].

У 2005 році експорт України у державу Кувейт склав 16619,78 тис. дол. США, і склав 102,11 % до 2004 року. Імпорт з Кувейту склав 593,24 тис. дол. США. Відповідно сальдо становить 16026, 54 тис.дол. США. Таким чином, майже весь обсяг товарообігу припадає на експорт товарів з України. Основні складові українського експорту до Кувейту – ячмінь (приблизно 55 -60% загального обсягу експорту) та металопродукція (приблизно 35%), труби (приблизно 5%)[1;3].

У 2003 році вперше на ринку Кувейту, попри жорсткі вимоги місцевого законодавства і конкуренцію, почали з'являтися українські продукти харчування (консервовані томати, кетчупи, мінеральні води тощо), хоча й в незначних обсягах. Також вперше на ринок вийшло українське технологічне обладнання[2;4].

На сьогодні не існує якихось принципових перешкод для розбудови торгівельно-економічних зв'язків між Україною і Саудівською Аравією, Королівство зацікавлено у розбудові тіснішого політичного, торгівельно-економічного співробітництва з

Україною. Однак, рівень і зміст українсько-саудівських відносин, особливо в економічній сфері, поки що не відповідають потенційним можливостям. Так, у 2005 році експорт з України до Королівства Саудівська Аравія складав (за даними Державного комітету статистики) 386484,29 тис.дол. США, що у 1,6 рази більше за 2004 рік. Імпорт з Королівства склав 3039,91 тис.дол. США, що складає 143,22 % до 2004 року. Відповідно сальдо – позитивне (383444,38 тис.дол. США). Серед експорту з України переважає прокат (приблизно 50 – 55 %), металеві напівфабрикати (приблизно 15-20%), феросплави (приблизно 15 – 20%), ячмень (приблизно 5%)[1;4].

Співробітництво між Україною та Об'єднаними Арабськими Еміратами розвивається схоже. У 2005 році експорт з України складав 345667,66 тис.дол. США, 81, 15 % до 2004 року. Імпорт з ОАЕ складав 10357,18 тис.дол. США, у 2,2 рази більше, порівняно із минулим роком. Відповідно сальдо торгівельного балансу позитивне – 335310,48 тис.дол. США[1;3].

Щодо інших країн регіону: Катару, Бахреїну та Оману – співробітництво розвивається повільніше, а з Бахреїном взагалі достатньо нестабільно. На 2005 рік експорт з Бахреїну склав 5857,23 тис.дол. США, що у 26,2 рази більше за попередній рік. Імпорт з Бахреїну Україна у 2005 році не здійснювала. Український експорт до Бахреїну складається з металообробних станків, гарячекатаного прокату, паперової продукції. Імпорт складався, у невеликих обсягах з продукції легкої промисловості та паперової продукції[1;3-4].

У товарообміні з Катаром, на 2005 рік експорт становив 12851,07 тис.дол. США, що становить 119,34% до попереднього року; імпорт становив 0,82 тис.дол. США, у 3,4 рази більше за попередній рік. Відповідно сальдо торгівельного балансу позитивне – 12850,25 тис.дол. США. Інформація про структуру експорту та імпорту, на жаль не доступна[1;3].

У товарообміні з Оманом у 2005 році, експорт становив 47904,99 тис.дол. США, що у 3,2 рази більше за попередній рік; імпорт становив 460,23 тис.дол. США, що складає 27,82% від попереднього року. Відповідно сальдо торгівельного балансу позитивне – 47444,76 тис.дол. США[1;4].

За даними Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції на 2005 рік у регіоні зареєстровано наступні представництва Українських підприємств:

- ОАЕ (3): Авіакомпанія “Аеросвіт”, Авіакомпанія “Таврія”, НАК “Нафтогаз України”;
- Королівство Саудівська Аравія (1): ТОВ “Український торговельний будинок”.

Інформація про представництва українських підприємств у інших країнах Перської затоки – відсутня. Проте невелика кількість представництв українських підприємств у регіоні не може свідчити про відставання економічного співробітництва, тому, що,

наприклад, у Польщі зареєстровано лише 4 представництва українських підприємств, а у США лише 1 представництво[3;24-25].

Таким чином можна побачити, що відносини партнерства і співробітництва між Україною та країнами Перської затоки, а саме РСАДПЗ, у галузі товарообміну мають тенденцію до поступового, але стабільного розвитку. Сальдо торгівельного балансу з усіма країнами регіону – позитивне, а експорт поступово зростає, порівняно з кожним попереднім роком.

Якщо проаналізувати зростання обсягів товарообігу між Україною та країнами членами –РСАДПЗ протягом 2004 – 2005 років, також можна робити висновок про доцільність поживавлення заходів у даному напрямку.

Не можна вважати задовільною структуру експорту, що складається, в основному, з сировинних ресурсів. Тому перспективними для обговорення та подальшого опрацювання вбачається вивчення можливостей співробітництва у нафтовій галузі (нафтопереробка та нафтопостачання, будівництво та ремонт нафтопроводів, українські технології), машино- та суднобудуванні, капітальному будівництві, аграрному секторі, захисті довкілля, нетрадиційній енергетиці, транспортній галузі.

Належним механізмом для активізації двосторонніх стосунків у торговельно-економічній сфері на державному рівні мають стати міжурядові комісії з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва, підписання належних міждержавних угод, які сприятимуть поживавленню двосторонніх економічних відносин.

Перелік посилань

1. *(Електронний ресурс) Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами за 2005 рік //Офіційний сайт Державного комітету статистики України.- 2006.- Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua – вільний*
2. *(Електронний ресурс) Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами за 2003 рік //Офіційний сайт Державного комітету статистики України.- 2005.- Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua – вільний*
3. *(Електронний ресурс) Представництва українських підприємств та організацій в країнах перебування торгівельно-економічних місій у складі закордонних дипломатичних установ України, станом на 01.01.05 //Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. - 2005.-Режим доступу: www.mfa.gov.ua – вільний*
4. *ЦарицинськийЮ. Товарообіг між Україною та країнами Ліги арабських держав, на жаль, ще не відповідає потенціалу сторін//Ю.Царицинський//Економіст.-1998.-№7-9.-с30-32*